

Sygn. akt I C 154/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 maja 2019 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi Widzewa w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca: SSR Emilia Racięcka

Protokolant: st. sekr. sad. Milena Bartłomiejczyk

po rozpoznaniu w dniu 13 maja 2019 roku w Łodzi

sprawy z powództwa (...) Bank S.A. w W.

przeciwko P. W.

o zapłatę:

zasądza od pozwanego na rzecz powoda:

- a. kwotę 28.347,34 zł (dwadzieścia osiem tysięcy trzysta czterdzieści siedem złotych trzydzieści cztery grosze) wraz z umownymi odsetkami od kwoty 18.500,14 zł (osiemnaście tysięcy pięćset złotych czternaście groszy) w wysokości czterokrotności oprocentowania kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego i nie wyższej niż wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 19 października 2017 roku do dnia zapłaty;
- b. kwotę 4.119 złotych (cztery tysiące sto dziewiętnaście) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 154/18

UZASADNIENIE

W dniu 19 października 2017 roku (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W., wytoczyła przeciwko P. W. w elektronicznym postępowaniu upominawczym powództwo o zapłatę kwoty 28.347,34 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy lombardowej Narodowego Banku Polskiego, nie wyższej od odsetek maksymalnych od kwoty 18.500 zł od dnia 19 października 2017 roku do dnia zapłaty, jednocześnie wnosząc o zwrot kosztów procesu.

W uzasadnieniu powód podniósł, że dochodzona pozwem wierzytelność wynika z braku zapłaty przez pozwanego kwoty z tytułu zawartej z powodem umowy kredytu.

/pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym k. 2-4/

Postanowieniem z dnia 16 listopada 2017 roku Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty i przekazał sprawę do tut. Sądu.

/postanowienie k. 4v/

W dniu 16 stycznia 2018 roku Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, uwzględniając żądanie powoda w całości.

/nakaz zapłaty k. 89/

Od powyższego nakazu zapłaty sprzeciw złożył pozwany, zaskarżając go w całości i wnosząc o jego oddalenie oraz o zwrot kosztów postępowania na rzecz pozwanego. W pierwszej kolejności wskazano, że pozew podlega odrzuceniu, jako że między stronami o to samo roszczenie toczy się już przez tut. sądem sprawa I Nc 1058/17.

Pozwany nie kwestionując powództwa ani co do zasady, ani wysokości podniósł, iż brak zapłaty wynikał z poważnych problemów zdrowotnych pozwanego, wiążących się z brakiem środków finansowych na spłatę kredytu. Pozwany wyraził także gotowość spłaty zadłużenia przy jednoczesnym rozłożeniu go na raty.

/sprzeciw k. 92-93/

Postanowienie Sądu Rejonowego o odrzuceniu pozwu z dnia 30 marca 2018 roku zostało skutecznie zaskarżone przez stronę powodową i uchylone na mocy postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 9 października 2018 roku.

/postanowienie SO z uzasadnieniem k. 135 – 137/

W odpowiedzi na sprzeciw powód wskazał, że wielokrotnie wzywał pozwanego do zapłaty świadczenia na drodze pozasądowej i wyrażał gotowość zawarcia ugody, nie otrzymał jednak żadnej odpowiedzi. Prośba rozłożenia długu na raty pojawiła się dopiero w toku postępowania sądowego, a pozwany wcześniej nie poinformował powoda, że napotkał przeszkody w spłacaniu rat kredytowych.

/odpowiedź na sprzeciw k. 149 - 155/

Do zamknięcia rozprawy strony pozostały na swoich stanowiskach.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 29 kwietnia 2014 roku (...) Bank S.A. zawarł z P. W., prowadzącym działalność pod firmą (...) umowę kredytową „Kredyt Obrotowy – operacyjny ratalny” nr BG/KR- (...). Przedmiotowa umowa była objęta gwarancją Banku (...) w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis. Kredyt został udzielony w ramach programu „Wspieranie przedsiębiorczości z wykorzystaniem poręczeń i gwarancji Banku (...)”. Kwota uzyskana z kredytu została przeznaczona na badania, w wyniku których pozwany rozwinął projekt typu start-up przy współpracy (...).

/umowa kredytu k. 30 - 33, dyspozycja k. 43-44, przesłuchanie powoda k. 186 znacznik czasowy 00:02:55/

Umowa kredytowa opiewała na sumę 50.000 zł na okres 120 miesięcy. Cała ta kwota została przeznaczona na cel operacyjny. Oprocentowanie kredytu było stałe i ukształtowane na poziomie 12%. Kredytobiorca zobowiązany był do spłaty każdorazowej raty kredytu do każdego 14. dnia miesiąca kalendarzowego.

/umowa kredytu k. 30 - 33/

Zgodnie z par. 6 ust. 3 pkt 3.5 w związku z par. 19 regulaminu kredytowania (...) Bank S.A. w przypadku niespłacania przez kredytobiorcę w terminie raty kredytu Bank uzyskuje możliwość wypowiedzenia umowy kredytu. Po upływie okresu wypowiedzenia niespłacona kwota staje się kapitałem przeterminowanym, podlegającym oprocentowaniu wynoszącemu czterokrotność stopy kredytu lombardowego NBP. W przypadku problemu z terminową spłatą kredytu dla kredytobiorcy została przewidziana możliwość złożenia wniosku o zmianę metody spłaty kredytu bądź zwolnienie z długu (par. 15 – 16).

/regulamin kredytowania k. 83 - 87/

W dniu 29 kwietnia 2014 roku pozwany złożył dyspozycję uruchomienia środków do umowy kredytu. Kwota kredytu została wypłacona przez powoda w dniu 7 maja 2014 roku.

/dyspozycja k. 43-44, wyciąg z konta k. 49/

Pozwany nie przestrzegał ustalonego harmonogramu spłat rat. Często uiszczal je z opóźnieniem, przez co powód naliczał za nie odsetki karne. W dniu 23 września 2015 roku pozwany wpłacił kwotę 914,80 zł, a w dniu 14 października kwotę 35,20 zł, po czym zaniechał płacenia jakichkolwiek kwot.

/wyciąg z konta k. 49 - 57, historia odsetek k. 58 – 60 /

Na przełomie października i listopada 2015 roku powód uczestniczył w wypadku samochodowym, a przed tym przeżył zapalenie mięśnia sercowego. Ze względu na zły stan zdrowia musiał zrezygnować z posady adiunkta na Uniwersytecie Medycznym w Ł.. Jednocześnie prowadził działalność gospodarczą.

/przesłuchanie powoda k. 186 znacznik czasowy 00:02:55/

W dniu 9 marca 2016 roku powód skierował do pozwanego pismo zawierające wypowiedzenie umowy kredytu. Okres wypowiedzenia upłynął z dniem 30 kwietnia 2016 roku i z tym dniem wierzytelność stała się wymagalna.

/wypowiedzenie k. 34, zwrotka k. 35-36/

W trakcie trwania umowy powód wielokrotnie kontaktował się z pozwanym, wzywając go do uregulowania zadłużenia. W dniu 13 lutego 2017 roku powód sporządził propozycję porozumienia. Wysłał również do pozwanego wiadomości sms, zachęcając do kontaktu i zawarcia ugody. Pismem z dnia 14 czerwca 2017 roku, zatytułowanym „ostateczna możliwość zawarcia ugody”, oferował możliwość polubownego załatwienia sprawy.

/ pismo k. 177, wiadomości k. 178-181, 183 pismo k. 162/

Udzielone przez Bank (...) zabezpieczenie spłaty raty kredytu zostało określone w umowie portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...) z dnia 4 kwietnia 2013 roku i opiewało na 60% salda kapitału kredytowego pozostałego do wypłaty. Pozostałe 40% (stanowiące podstawę wierzytelności dochodzonej niniejszym pozwem) nie było objęte gwarancją.

Ze względu na brak spełnienia świadczenia przez pozwanego powód wystąpił do (...) z żądaniem wypłaty środków tytułem gwarancji. W dniu 4 stycznia 2017 roku gwarant zapłacił powodowi kwotę 27.750,20 zł, jednocześnie stając się wierzycielem pozwanego w zakresie żądania zapłaty tej sumy. Na mocy umowy przelewu wskazana wierzytelności została przelana w dniu 30 stycznia 2017 roku na (...) Bank S.A.

/bezsporne, umowa k. 168 – 174, przelew k. 175 - 176/

Pismem z dnia 18 maja 2017 roku powód ostatecznie wezwał pozwanego do zapłaty w terminie 7 dni od daty doręczenia pisma kwoty 27.571,37 zł, w tym 18.500,14 zł kapitału, 6.932,24 zł odsetek i 2.138,99 zł kosztów. Wezwanie zostało doręczone pozwanemu w dniu 8 czerwca 2017 roku.

/wezwanie k. 37, zwrotka k. 38-39/

Obecnie pozwany czeka na decyzję w kwestii otrzymania grantu (...), co pozwoli mu uzyskać środki na spłatę zobowiązań. Prowadzi gospodarstwo domowe wraz z żoną, mają na utrzymaniu dwóch synów. Do początku 2019 roku uczęszczał na rehabilitację i nie pracował zarobkowo, jedynie przygotowywał się akademicko.

/przesłuchanie powoda k. 186 znacznik czasowy 00:02:55/

Na dzień 19 października 2017 roku zadłużenie pozwanego wynosiło łącznie 28.347,34 zł, w tym 18.500,14 zł tytułem kapitału, 7.708,21 zł tytułem odsetek i 2.138.99 zł tytułem kosztów, opłat i prowizji.

/wyciąg z ksiąg banku k. 40, tabela opłat i prowizji k. 78 - 79/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie całokształtu materiału dowodowego złożonego do akt sprawy. Przedstawione przez strony dokumenty zostały uznane przez Sąd za całkowicie wiarygodne. Na okoliczność wykazania rzeczywistej sytuacji zawodowej i finansowej pozwanego Sąd dopuścił dowód z jego przesłuchania.

W przedmiotowej sprawie stan faktyczny w głównej mierze pozostawał bezsporny. Pozwany nie kwestionował roszczenia ani co do zasady, ani co do wysokości, wnosząc jedynie o rozłożenie go na raty.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo było zasadne i zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Na wstępie Sąd zauważa, że zarzut pozwanego co do tożsamości roszczeń jest bezzasadny, co stwierdził w wydanym w sprawie postanowieniu Sąd Okręgowy. Sąd zauważa, że w przytoczonym stanie faktycznym jasne jest, że kwota objęta gwarancją (...) (sprawa I C 172/17) stanowiła jedynie 60% całkowitego zadłużenia. W niniejszej sprawie powód dochodzi roszczenia mającego swoją podstawę w zadłużeniu nieobjętym gwarancją.

Powód w należyty sposób wykazał przysługujące mu roszczenie załączonymi dokumentami, a pozwany nie kwestionował roszczenia ani co do zasady, ani co do wysokości. Poza sporem pozostaje zatem fakt istnienia umowy kredytowej, jej wypowiedzenia oraz kwoty należnej od pozwanego na rzecz powoda dochodzonej pozwem.

Sąd nie uwzględnił wniosku pozwanego o rozłożenie zasądzonej kwoty na raty i nieobciążanie pozwanego kosztami postępowania.

Zgodnie z art. 320 k.p.c. w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie, a w sprawach o wydanie nieruchomości lub o opróżnienie pomieszczenia - wyznaczyć odpowiedni termin do spełnienia tego świadczenia. Regulacja ta nazywana jest niekiedy „moratorium sędziowskim” i stanowi przejaw dyskrecjonalnej władzy sądu podobny do art. 5 k.c. Określa on określoną regułę wyrokowania, dotyczącą przedmiotu orzekania, dającą sądowi możliwość uwzględnienia także interesów pozwanego, w zakresie czasu wykonania wyroku, a interesów powoda przez uniknięcie bezskutecznej egzekucji. Mimo umiejscowienia go wśród przepisów postępowania, ma on charakter materialnoprawny, ponieważ modyfikuje treść łączącego strony stosunku cywilnoprawnego, w odniesieniu do sposobu i terminu spełnienia świadczenia przez pozwanego i w tym zakresie jest konstytutywny. Z treści tego uregulowania wynika jego szczególna, wyjątkowa natura, której konsekwencją jest możliwość stosowania go w razie zaistnienia szczególnie uzasadnionych wypadków, należących do sfery majątkowej pozwanego. Rzeczą pozwanego jest wykazanie istnienia tych wypadków. W zasadzie chodzi o okoliczności dotyczące pozwanego dłużnika, jego sytuację osobistą, majątkową, finansową, rodzinną, które powodują, że nierealne jest spełnienie przez niego od razu i w pełnej wysokości zasądzonego świadczenia. Przyjmuje się, że np. za zastosowaniem omawianego przepisu przemawia sytuacja, w której pozwany uznaje powództwo i podnosi, że nieuregulowanie długu jest spowodowane wyłącznie jego złą sytuacją majątkową. Rozważając rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty, sąd orzekający nie może jednak nie brać pod rozwagę sytuacji wierzyciela. Również jego trudna sytuacja majątkowa może bowiem co do zasady przemawiać przeciwko rozłożeniu zasądzonego świadczenia na raty, ponieważ sąd nie powinien działać z pokrzywdzeniem wierzyciela (por. Wyroki SN: z dnia 3 kwietnia 2014 r. V CSK 302/13, z dnia 9 kwietnia 2015 r. II CSK 409/14, z dnia 30 kwietnia 2015 r. II CSK 383/14).

W przedmiotowej sprawie pozwany wskazuje, że przez zły stan zdrowia nie był w stanie spłacać ciężącego na nim zadłużenia, nie przedstawił jednak dowodów na poparcie tej tezy. W szczególności nie przedłożył dokumentacji medycznej na dowód udziału w wypadku i zapaleniu mięśnia sercowego. Nie wykazał także, że był niezdolny do pracy zarobkowej, a nawet wskazał, że jednocześnie prowadził działalność gospodarczą. W trakcie rehabilitacji „pracował intelektualnie”, jednak nie wykazał, że nie był zdolny do pracy zarobkowej.

Nie ulega wątpliwości, że w realiach niniejszej sprawy pozwany występuje jako przedsiębiorca. Zawarł umowę kredytową jako przedsiębiorca, działający pod firmą (...). Takie ukształtowanie sytuacji pozwanego stanowi również punkt rozważań Sądu przy ocenianiu zasadności rozłożenia świadczenia na raty zgodnie z art. 320

k.p.c. Jak już zostało wspomniane, regulacja ta jest instrumentem swobody sędziowskiej podobnym do art. 5 k.c. Oba te przepisy stanowią pewnego rodzaju „wentyl bezpieczeństwa”, chroniący słabsze strony sporu przez nadmiernie dolegliwymi konsekwencjami uczestniczenia w obrocie. Sytuacja podmiotu profesjonalnego, jakim jest przedsiębiorca, kształtowana jest jednak nieco inaczej. Przedsiębiorca, jako zawodowiec, znajduje się w lepszej pozycji niż konsument. Posiada on dodatkową wiedzę i doświadczenie związane z prowadzoną działalnością gospodarczą. Powinien więc być także świadomy negatywnych konsekwencji swoich działań. W szczególności powinien sobie zdawać sprawę, że istotą obrotu gospodarczego jest konieczność ciągłego i świadomego ponoszenia ryzyka, które profesjonalisci powinni umieć przewidywać. Brak przewidzenia faktu, że stan zdrowia pozwanego pogorszy się na tyle, że sprawi trudności w terminowej spłacie kredytu, nie zwalnia dłużnika z obowiązku spełnienia świadczenia (por. Wyrok SN z dnia 26 stycznia 2006 r., V CSK 111/05, Wyrok SA w Katowicach z dnia 20 czerwca 2017 r. V ACa 690/16).

Sąd zauważa także, że zachowanie P. W. względem (...) Bank S.A. należy określić jako nielojalne, niezgodne z zasadą pacta sunt servanda. Strona pozwana nie kwestionowała powództwa co do zasady i wysokości, wносиła jedynie o rozłożenie roszczenia na raty. Pozwany zatem był świadomy ciężącego na nim długu, mimo to nie skontaktował się z bankiem. Powód natomiast aktywnie próbował nawiązać kontakt z dłużnikiem, wysyłając mu wiadomości, wezwania do zapłaty i propozycje ugodowe. Pozwany nie poinformował banku o swoich trudnościach w spłacie kredytu. Należy zauważyć, że zgodnie z regulaminem kredytowania obowiązującym w (...) Bank S.A., kredytobiorca ma możliwość złożenia wniosku o zmianę sposobu płatności rat, a nawet o umorzenie długu w całości. Pozwany nie skorzystał z żadnej z tych opcji, nie składając jakichkolwiek wniosków. Od pozwanego, jako przedsiębiorcy, należy oczekiwać, że będzie postępował lojalnie wobec innych uczestników obrotu gospodarczego, także podmiotów zawodowych. Szczególne znaczenie mają reguły uczciwości i rzetelności tzw. kupieckiej, których należy wymagać od przedsiębiorcy - profesjonalisty na rynku, a mianowicie przestrzegania dobrych obyczajów, zasad uczciwego obrotu, rzetelnego postępowania czy lojalności i zaufania (por. Wyrok SA w Krakowie z dnia 20 grudnia 2012 r. I ACa 1167/12). W przedmiotowej sprawie pozwany nie wykazał jakiegokolwiek aktywności mającej na celu poinformowanie banku o problemach w spłacie długu, odmawiając ugodowego załatwienia sprawy i ustosunkowując się do sporu dopiero w toku postępowania sądowego. Zachowanie pozwanego względem powoda należy więc uznać za nielojalne i pozbawione jakiegokolwiek dobrej woli.

Reasumując, Sąd nie uznał za zasadne rozłożenia świadczenia na raty zgodnie z art. 320 k.p.c. Zarówno sytuacja życiowa pozwanego, jak i jego postawa w stosunku do powoda w ocenie Sądu nie uzasadniają potrzeby rozłożenia zasądzonej kwoty na raty.

O odsetkach umownych od kwoty 18.500,14 zł Sąd orzekł na podstawie § 19 pkt 5 przedmiotowej umowy kredytu (regulaminu kredytowania) w zw. z art. 4 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 2013 roku o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 684 ze zm.), zgodnie z którym od zadłużenia przeterminowanego strona powodowa miała prawo naliczać i pobierać odsetki karne według zmiennej stopy procentowej stanowiącej czterokrotność stopy kredytu lombardowego NBP.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie przepisu art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Powód wygrał sprawę w całości, przysługuje mu zatem od pozwanego pełen zwrot kosztów procesu. Powód w toku postępowania wydatkował łącznie 4119zł, na co składają się: 1.418 zł tytułem opłaty od pozwu, 284 złote opłata od zażalenia i 2417 zł tytułem opłaty za czynności pełnomocnika.